

Taliban we Russiýa

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Taliban we Russiýa TALIBAN we RUSSIÝA

Bu faktorlaryň barsy we beýlekiler bärde jihatdan we ol ýerde watansöýüjilikden ötüňç sorap, Talibany häzir ruslaryň dostuna öwürýär

Taliban hereketiniň resmi «es-Sumud» gazetiniň 2008-nji ýyldaky 23-nji sahypasynda Medeniýet we Informasiýa ministri Emirligiň çökmeginden soň mediýa guramasyny guran we Nangarhar welaýatyndaky harby ygtyýarly Gudratylla Jemil «Talibanyň urşunyň yslamy we pikir-düşünje tarapdan alnyp barylýandygyny» aýtdy.

Jemil «Talibanyň maksady jihadyň ýoýulmagynyň öňüni almak we musulmanlaryň aňyndan öz janyňa kast etmek arkaly terakt amala aşyrmak pikirini çykarmakdyr. Günbatar hut şu sebäpli jihada «terrorizm» diýýär we bu wezipäni şeýtany atlar bilen

atlandyrýar» sözlerini ulandy.

Prezident Wladimir Putin Russiýanyň soňky aýlarda dürli hüjümlere uçramagynyň yzyndan 4-nji iýulda penşenbe güni Taliban hereketine terrorçylyga garşy göreşde ýarany hökmünde baha berdi.

AFP-nyň habaryna görä, Putin Astanada geçirilen metbugat ýygnaşygynda «Taliban terrorçylyga garşy göreşde biziň ygtybarly ýaranymyzdyr. Çünki häkimiýet başyndaky islendik hökümet öz dolandyryşynyň garaşsyzlygy we dolandyryş döwletiniň asudalygy üçin aladalanýar» diýdi.

Biri-birine ýakyn iki wagt aralygynyň arasynda bolup geçen ulu üýtgeşme syýasy tolgunşyklaryň näderejede giň mümkinçilige eýedigini görkezdi.

Syýasat diýilýän jeňňelde işleriň hemişe iki çägiň arasynda çyzyk ýa-da iki çapraz reňkiň (gara we ak) arasynda saýlaw ýokdugy orta çykdy.

Tersine, köplenç ähli derejeleri bilen ýaşyl ulgamda-da reňkleriň dereje-derejedigi görüldi.

Taliban häzir özüne gaýdyp gelýär. Taliban sap, dindar, sadyk yslamy jihat hereketidir we dünýäniň gyýa göz bilen garaýandygyna garamazdan her ýerdäko mojahetler bilen müdimilik ýarandyr. Arap mojahetleriň ýylдыzy Usame bin Ladiniň goragçysydyr.

Bin Ladiniň, Azzamyň, Molla Omaryň edebiýatyna seretseň-ä, Taliban yslam duşmanlarynyň duşmanydyr we meniň bilşimçe «rus aýysy» bu sanawyň başynda ýer alýar.

Huda es-Salih tarapyndan alarabiya.net-de çap edilen giňişleýin analizde-de nygtalyşy ýaly, talibançy žurnal özüni «jihatçy çagyryş žurnaly» hasaplaýar.

Russiýanyň hytaýlylar bilen birlikde Talibana garşy pozisiýasyny üýtgetmeginiň praktiki sebäpleri bar, Taliban üçinem ýagdaý doly tersine.

Owganystan häzir jikme-jik üstünde durup geçip bolmajak gaty köp sebäplerden ötri Günbatar bilen Gündogaryň, ABŞ bilen Günbataryň galan böleginiň we Russiýa bilen Hytaýyň arasyndaky halkara çaknyşyk zonasydyr.

Russiýanyň Taliban bilen ýakynlaşmagynyň söwda ýollary,

ykdysadyýet, araçäk meselesinden başga terrorism we howpsuzlyk meselesi ýaly ýörite sebäpler-de bar.

Edil häzir Russiýa Orta Aziýada işjeňleşen YŞYD-Horasan galyndylarynyň howpuna ýygy-ýygydan uçrap durýar we Owganystanam bu toparyň öýjüklerinden we merkezlerinden biri hasaplanýar.

Mälim bolşy ýaly, YŞYD häzir Russiýanyň we Talibanyň umumy duşmanydyr.

ABŞ bolsa Demokratik partiýanyň akmaklygy sebäpli Owganystandaky täsirini we goşunyny bisarpa ulanyp, Talibanyň duşmanyna öwrüldi.

Bu faktorlaryň barsy we beýlekiler bärde jihatdan we ol ýerde watansöýüjilikden ötünç sorap, Talibany häzir ruslaryň dostuna öwürýär.

Mişari ZEÝDI,
Saud Arabystanly žurnalist.

Ýekşenbe, 07.07.2024 ý. Publisistika